

ทรายกำจัดลูกน้ำ

เป็นทรายที่เคลือบด้วย สารเคมีชื่อว่า "ทีมีฟอส 1%" (Temephos) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็น พิษต่อตัวอ่อนของยุง แมลงต่างๆ และนกบางชนิด เช่น นกเขา นกกระทา เป็ด จะมีพิษน้อยในคนและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และจะเป็นอันตรายในคนเมื่อ ได้รับปริมาณมาก

การใช้ทรายกำจัดลูกน้ำ

ใช้ทราย 1 กรัมต่อน้ำ 10 ลิตร หรือ 2 ช้อนชา ต่อน้ำ 1 โอ่ง (200 ลิตรหรือ 5 ปีบ) จะไม่เป็นอันตราย ต่อผู้บริโภค และสามารถควบคุมไม่ให้มีลูกน้ำได้นาน ประมาณ 1-3 เดือน ขึ้นกับการเติมหรือความถี่ของการ ใช้น้ำ ถ้าเติมน้ำหรือใช้น้ำบ่อย ต้องใส่ทรายซ้ำอีกทุก 1 เดือน ถึงแม้ทรายนี้จะปลอดภัยต่อการดื่มกิน แต่ควรใช้เติม เฉพาะกับภาชนะที่ปิดฝาไม่ได้เท่านั้น สำหรับภาชนะที่เก็บ น้ำดื่มที่มีฝาปิดมิดชิด ไม่จำเป็นต้องใช้ทรายนี้เพื่อกำจัด ลูกน้ำ

แหล่งน้ำหรือภาชนะที่ไม่จำเป็นต้องใส่ทรายกำจัดลูกน้ำ

- โอ่งน้ำ ควรใช้วิธีปิดฝาให้มิดชิด
- อ่างน้ำ ใช้วิธีใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง
- ยางรถยนต์เก่า ใช้วิธีเจาะรูทำให้น้ำรั่วไหลได้
- อ่างบัว หรือ กระถางเลี้ยงไม้ประดับ ควรใช้วิธีเปลี่ยนน้ำบ่อยๆ เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย
- ขวดหรือแจกันใส่ดอกไม้ ควรใช้วิธีเปลี่ยนน้ำทุก 7 วัน หรือใช้ดินปลูก

* ส่วนที่เป็นคนหรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม จะมีพิษน้อย และเป็นอันตรายต่อเมื่อได้รับสารพิษต่อลิตรทรายกำจัดลูกน้ำในปริมาณมาก ดังนี้

- ทารกน้ำหนักตัว 4 กก. จะเป็นอันตรายเมื่อบริโภคสารที่มีฟอส 3.4 กก.
- เด็กน้ำหนักตัว 12 กก. จะเป็นอันตรายเมื่อบริโภคสารที่มีฟอส 10.3 กก.
- เด็กน้ำหนักตัว 25 กก. จะเป็นอันตรายเมื่อบริโภคสารที่มีฟอส 21.5 กก.
- ผู้ใหญ่ น้ำหนักตัว 50 กก. จะเป็นอันตรายเมื่อบริโภคสารที่มีฟอส 43 กก.

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ด้วยความปรารถนาดีจาก
งานสุขศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ
โรงพยาบาลพรหมคีรี
โทร. ๐๗๕-๓๙๖๑๒๓ ต่อ ๑๓๑

เกิดจากยุงลายเป็นตัวนำเชื้อไวรัสแดงก็ ซึ่งจะติดต่อกันจาก คนสู่คนได้ โดยยุงลายจะถ่ายทอดเชื้อให้คนที่ถูกมันกัด ยุงลายออก หากินในเวลากลางวัน ชอบวางไข่ตามภาชนะซึ่งน้ำในบ้าน หลังวางไข่แล้ว 2-3 วัน ไข่จะฟักเป็นตัวอ่อนเรียกว่า “ลูกน้ำ” อยู่ในระยะนี้ประมาณ 4-5 วัน แล้วจะลอกคราบกลายเป็นตัวกลางวัยที่เรียกว่า “ตัวไม่่ง” ประมาณ 1-2 วัน จะลอกคราบกลายเป็นตัวยุงลาย ยุงตัวเมียจะผสมพันธุ์เพียง ครั้งเดียว และสามารถวางไข่ได้ตลอดชีวิต ตัวผู้จะกินน้ำหวานจากผลไม้หรือดอกไม้ ยุงตัวเมียเท่านั้นที่กินเลือดสัตว์และคน เพื่อนำ โปรตีนจากเลือดไปพัฒนาไข่ในท้อง ตัวเมียจะวางไข่หลังกินเลือดแล้ว 2-3 วัน

อาการ

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ 80-90% ไม่แสดงอาการ ส่วนผู้มีอาการจะมีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูก มีผื่นหรือจุดเลือดออกตามตัว ถ้ามีการติดเชื้อซ้ำครั้งที่ 2 อาจมีอาการรุนแรงมากขึ้น

อาการที่สำคัญแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะไข้ ผู้ป่วยจะมีไข้สูงตลอดเวลา เด็กบางคนอาจชักเนื่องจากไข้สูง เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง มักมีหน้าแดงและอาจมีผื่นหรือจุดเลือดออกตามตัว แขนขา ระยะนี้จะเป็นอยู่ราว 2-7 วัน
2. ระยะช็อค ระยะนี้ ไข้จะเริ่มลดลง ผู้ป่วยจะซึม เหงื่อออก มือเท้าเย็น ชีพจรเต้นเบา แต่เร็ว ปวดท้อง โดยเฉพาะบริเวณใต้ชายโครงขวา ปัสสาวะออกน้อย อาจมีเลือด ออกง่าย เช่น มีเลือดกำเดาไหล อาเจียนเป็นเลือด อุจจาระสีดำ รายที่รุนแรงจะมีความดันโลหิตต่ำ เกิดอาการช็อค และอาจถึงตายได้ระยะนี้ใช้เวลา 24-48 ชั่วโมง
3. ระยะฟื้นตัว อาการต่างๆ จะเริ่มดีขึ้น ผู้ป่วยรู้สึกอยากรับประทานอาหาร ความดัน โลหิตสูงขึ้น ชีพจรเต้นช้าลงแต่แรง ปัสสาวะออกมากขึ้น บางรายมีผื่นแดงและมีจุด เลือดออกเล็กๆ ตามลำตัว

การดูแลผู้ป่วย

1. เมื่อมีไข้สูง ให้เช็ดตัวด้วย น้ำธรรมดาบ่อยๆ นอนในที่ที่มี อากาศถ่ายเทได้ดีสวมเสื้อผ้าที่ไม่หนาเกินไป ห้ามผ้าเมื่อมีอากาศ หนาว

2. การรับประทานยาควรใช้ยาพาราเซตามอลเท่านั้น อย่างน้อย 4 ชั่วโมง ห้ามรับประทานยาลดไข้ชนิดอื่นๆ โดยเฉพาะ แอสไพริน และยาของ ดดใช้ทุกชนิด เพราะอาจทำให้ เลือดออก

มาก และตัววายได้ ในระยะไข้สูงการให้ยาลดไข้จะ ช่วยให้ไข้ลดลงชั่วคราวเท่านั้น เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้ว ไข้ก็จะมี สูงขึ้นอีก อาการไข้ไม่สามารลดลงถึงระดับปกติได้

3. ห้ามฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เพราะจะทำให้เลือดออกง่าย และไม่ควรกินยาอื่นที่ไม่จำเป็น

4. ให้ผู้ป่วยดื่มน้ำเกลือแร่ (ORS) หรือน้ำผลไม้ ใส่เกลือเล็กน้อย ถ้ามีอาการคลื่นไส้ดื่มไม่ได้ให้จิบครั้งละ

น้อยๆ บ่อยๆ ไม่ควรดื่มน้ำเปล่าอย่าง เดียว

5. อาหารสำหรับผู้ป่วย ควรเป็น อาหารอ่อน ย่อยง่าย รสไม่จัด เช่น นม ข้าวต้ม ไอศกรีม ที่สำคัญควรงดเครื่องดื่มที่มีสีดำหรือแดง เพราะถ้าผู้ป่วยอาเจียน จะแยกไม่ได้ว่าเป็นเลือดหรือไม่